

Sjövärnskåren lägger ut oljeläns tillsammans med Sjöräddningen.

Oljedrama i Kapellskär

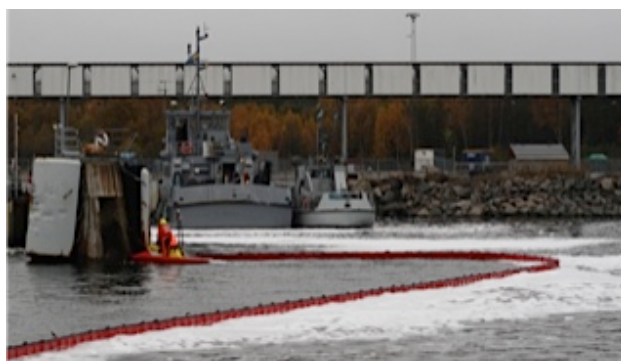
Text och bild: Elin Wager

Anropet kommer på VHF-radion ombord på trossfärja 655 från Roslagens Sjövärnskår: Ett fartyg ligger och läcker ut olja i Kapellskärs hamn.

Rorgångaren lägger genast om kursen, efter navigatörens direktiv, och fartygschefen börjar förbereda övrig besättning. Fyra ungdomar drar snabbt på sig överlevnadsdräkter, hoppar över i oljeskyddssläpet och börjar förbereda utläggning av länsar.

Framme i hamnen meddelar räddningsledningen via VHF att man lyckats stoppa läckaget men att det är angeläget att begränsa oljans utbredning. Sjöräddningen i Räfnäs har också larmats till platsen och är på väg.

Besättningen på 655 fäster ena änden av sin oljeläns i en dykdalb på det läckande fartygets babordssida och backar sakta ut medan länsarna ringlar ner i vattnet. Lagom tills länsen tar slut kommer Sjöräddningens Rescue Mathilda med sitt oljeskyddssläp, skarvar ihop den utlagda länsen med sin egen och fortsätter utläggningen tills de kan förtöja länsen i piren på det läckande fartygets styrbordssida. Oljan är nu instängd innanför länsarna, samarbetet mellan de olika enheterna har fungerat utmärkt och en hotande miljökatastrof är avvärjd.

Nordanö, SVK 751 och oljan/skummet innanför länsen. SSRS Rescue Runner Frida på utsidan kollar länsens förtöjning.

Det var en gråkall och stilla helg i slutet av oktober när Roslagens Sjövärnskår arrangerade oljeskyddsövning utanför Norrtälje, på uppdrag av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB. De egna fartygen, bastransportbåten SVK 751 och trossfärjan SVK 655, deltog med blandade besättningar bestående av både engagerade vuxna medlemmar och de ungdomar som läser navigation på kustskepparnivå i sin hemortsutbildning.

Fartyget Nordanö från SAMKRIS deltog med åtta personers besättning, ett oljeskyddssläp (även kallat sloda, miljösläp eller sjösläp) och en bogserbåt typ 4. I Nordanös besättning ingick två ungdomar från Östergötlands Sjövärnsskår. De två körde också bogserbåten med miljösläp. Sjöräddningen hade Rescue Värmdö, Rescue Mathilda och Rescue Runnern Frida bemannade och ett eget oljeskyddssläp på plats. Övningen inleddes på lördagsmorgonen vid kajen i Räfsnäs med fika, presentation av deltagare och genomgång av scenarier ombord på Nordanö. Sedan stävade alla fartygen upp mot Vätö.

Sjövärnsskårens ungdomar hade förberett sjökorten med kurser, distanser och girpunkter och fick träna på de olika rollerna som utkik, navigatör och rorgångare.

Framme vid målet var det dags att börja bekanta sig med oljelänsarna.

SVK 655, SVK 751 och Rescue Mathilda provade sedan på utläggning, med miljösläpen bogserade vid sidan av fartygen. Det var en mycket nyttig övning som visade vilka problem som kan uppstå och vad man behöver tänka på vid en liknande insats. Till exempel var det först lite knepigt att skarva ihop länsen från SAMKRIS med Sjöräddningens läns men med lite klurande löstes detta. Att lägga sjösläpen så att länsarna gled ner i vattnet föröver medan de bogserande fartygen backade, visade sig vara ett bra sätt att slippa få in länsar och tampar i fartygens propellrar. Och så gällde det att tänka rätt så att släpen hamnade närmast den tänkta oljan, med bogserande fartyg utanför, och inte tvärtom.

Ungdomar och vuxna jobbade under helgen sida vid sida, såväl med länsar i miljösläpen som med navigation och arbetsledning på däck, land och bryggor. Alla hade en funktion och man byttes av för att få prova på så mycket som möjligt.

På söndagen kördes Nordanö ner till Kapellskärs hamn där ett oljeläckage simulerades med hjälp av giftfritt skum som sprutats ut över vattenytan.

Efter en lyckad helg med gott samarbete över organisations- och åldersgränser, trevligt umgänge, mycket praktik och god mat serverad ombord på Nordanö, stävade sedan fartygen med nöjda besättningar mot sina olika hemmahamnar. □